

Oponentský posudek

Magisterská práce

Název: Ruská pozice ve světové politice na počátku 21. století. Rozpad bipolarity, nástup nového světového (ne)řádu a ruský vliv ve vybraných zemích postsovětského prostoru

Autor: Bc. Jan Hodač

Magisterská práce Jana Hodače je rozdělena do osmi větších oddílů, a to následujícím způsobem: 1. Úvod (s. 3), 2. Rusko na přelomu 20. a 21. století – konec prezidentství Borise Jelcina, vnitropolitická konsolidace a „putinismus“ (s. 5), 3. Vztah Ruské federace a baltských zemí (s. 28), 4. Vztah RF a zemí východní Evropy (s. 59), 5. Vztah RF a zemí střední Asie (s. 98), 6. Závěr – Rusko v první polovině 21. století (s. 161), 7. Analýza použité literatury a zdrojů (s. 172), 8. Seznam použité literatury a pramenů (s. 179). Práce je v porovnání s obvyklými diplomovými pracemi daleko rozsáhlejší.

Název práce evokuje, že se čtenář může těšit na text zaměřený na ruskou pozici ve světě a zahraniční politiku Ruské federace. Jako určité překvapení proto působí, že první kapitola (mající v autorově podání číslo 2) je věnována politice vnitřní. Dvaadvacet stran zabývajících se prezidentstvím B. Jelcina, transferem moci ve prospěch V. Putina či reformami federace ne zcela odpovídá mým představám o obsahu práce zaměřené primárně na zahraniční politiku. Relevance této kapitoly není opodstatněna ani v úvodu DP; zde naopak autor uvádí, že „začátek zkoumaného časového období je vymezen nástupem V. Putina [...]“ (s. 4). Dodatek, že „záměrně komentuje i situaci před tímto zlomovým okamžikem, a to s cílem přiblížit čtenáři hloubku a podstatu změn v RF od nástupu Putina k moci“ na irelevanci rozsáhlé první kapitoly v rámci zadaného tématu mnoho nemění.

Po obsahové stránce diplomová práce přináší řadu postřehů, které by autor mohl komentovat v průběhu obhajoby. Z mnoha pasáží, které by potřebovaly další vysvětlení, bych ráda slyšela krátký komentář k následujícímu:

1) „Pro pozorovatele může být ale zajímavé, že intenzivní kritika Putinových reforem a zvláště jmenování gubernátorů ze strany Kremlu přichází často ze strany EU, kde volení zástupci tvoří jen malou část z celkového procesu „decision-making“ a kde je rozhodujícím politickým hybatelem lobbying.“ (s. 14) Je autor práce názoru, že je Putin za své reformy kritizován neprávem? Často tak bývá též ze strany USA...

2) V kapitole Rusko-Pobaltí se mj. ocitly pasáže věnované vztahu Rusko-NATO v 90. letech a také zmínky o Putinově tzv. mnichovském projevu předneseném na bezpečnostní konferenci 10. února 2007. Projev je autorem práce subjektivně popsán (s. 32). Skutečně autor neviděl v Putinových slovech náznak rétoriky připomínající studenou válku? Tvrdí-li, že „o skutečnému obsahu a odkazu Putinova vystoupení se bohužel příliš nehovořilo, komentovány byly pouhé části vět z jeho projevu“, je na místě dotaz, zda četl např. téměř ihned publikovanou několikastránkovou analýzu Financial Times, které se tradičně na Rusko soustředí, či zda sledoval texty expertů na zahraniční politiku v různých analytických centrech a na nejrůznějších serverech – a když, tak na jakých.

3) Autor uvádí, že „tradičně nejméně konfliktní vztahy má RF s Litvou“ a věnuje se problému rusko-litevské hranice a udělování litevského státního občanství. Probíráme-li však problémy mezi těmito dvěma státy, je nasnadě otázka na dnešní stav ropovodu Družba. Mohl by jej autor komentovat, popřípadě se zamyslet nad jeho budoucností?

4) Ad Estonsko, s. 38 a 39. Stranu a půl dlouhý odstavec obsahující informace od estonského obranného rozpočtu přes zahraniční mise, veřejné mínění o členství země v NATO a problematice SS minulosti některých estonských občanů zmiňuje také estonské snahy o odstranění pomníků sovětských vojáků; blíže se nevěnuje tématu aktuálnímu, a sice přemístění pomníku SSSR vojákům z centra Tallinu na místní hřbitov. Mohl by v krátkosti nastínit svůj pohled na vzniklou situaci a komentovat problémy, které s sebou estonský, resp. ruský postoj přinesl?

5) V souvislosti s rusko-běloruskými vztahy se nabízí dotaz, nakolik krize na počátku roku 2007 ohrozila projekt společné (fungující?) unie (jež v textu zůstává opominuta). Jak se vztahy těchto dvou států budou podle autora vyvíjet v příštích letech?

Dalších otázek by byla vzhledem k obsáhlosti a struktuře textu celá řada, ponechám je eventuelně na čas obhajoby diplomové práce. K formální stránce bych podotkla, že v poznámkách, v nichž je uváděn internetový zdroj, jsou opomenuta data navštívení webových stránek. Za ne příliš přehlednou považuji metodu citací formou kurzívy, a to z toho důvodu, že autor sám má tendence pro něj důležitá slova kurzívou zdůrazňovat, byť se nejedná o citace. V neposlední řadě postrádám krátký abstrakt, eventuelně resumé v cizím jazyce přiložené k práci.

Celkově má práce spíše žurnalistický nádech. Text působí občas fundovaně, občas se čtenář ztrácí, zahrnut příliš mnoha informacemi. Na stylu autora zanechaly patrné stopy některé z citovaných titulů, např. kniha Josefa Soukupa Quo vadis, Putine?. Práci přitom nelze upřít, že cituje též četné akademické zdroje (R. Sakwa, L. Ševcova, D. Trenin a další), jejich styl se však na autorově příliš nepodepsal. Mnohé vynikající publikace, které jsou dostupné přímo v knihovně T.G.Masaryka v Jinonicích, bohužel nebyly použity vůbec, mám na mysli zejména monografie a sborníky věnované Ukrajině, Bělorusku, Pobaltí, státům Střední Asie a jejich vztahu s Ruskou federací.

Jako oponent diplomové práce ji navrhuji ocenit klasifikačním stupněm 2, tj. velmi dobře.

Markéta Žídková
V Praze dne 19.6.2007

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

	Hodnocení známkou
Bakalářská práce	
2.1 Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	
2.2 Pochopení zpracované literatury	
2.3 Schopnost aplikovat zpracovávanou literaturu	
2.4 Zvládnutí základních technických zpracování materiálů	
Magisterské práce	
2.1 Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	
2.2 Schopnost krátkky zvládnutí zpracovávanou literaturu	
2.3 Úroveň zpracování materiálů, resp. zvládnutí technologií empirického výzkumu	
2.4 Schopnost navrhnout a použít vhodný výběr metod příslušného oboru	
2.5 Převládající přístup k rozvoji oboru	

* Vypisuje číselně na škále 1 - 2 - 3 - 4 (výborně - velmi dobře - dobře - nedostatečně)